

АБХАЗІЯ

Столиця Абхазії — Сухумі.

В Абхазії розташована найглибша печера у світі — Вороняча, а неподалік Гагри найкоротша річка — Репруа.

Абхазька абетка містить 54 літери.

На території Абхазії проповідували християнство Симон Кананіт і Андрій Первозваний.

На території Республіки Абхазія збереглося понад 50 поховальних споруд-дольменів, які давніші за піраміди в Єгипті.

Географічне положення, рельєф та особливості клімату

Абхазія розташована в північно-західній частині Закавказзя й обмежена річками Псоу та Інгур. Із заходу країну омиває Чорне море. Пишна субтропічна рослинність у поєднанні з морськими краєвидами та Кавказькими горами приваблює тисячі туристів. Близько 75% території припадає на гірські масиви — відроги Головного хребта, найвища точка Домбай Ульген (4048 м). Наявність гір, що затуляють регіон від північно-східних вітрів, зумовлює його клімат: на узбережжі — вологий субтропічний, температура 250—300 днів на рік вища від 0 °С, а в горах, на висоті понад 2500—2700 м, лежать вічні сніги. На найвищих гребенях розташовані близько 170 льодовиків.

Грошова одиниця, особливості обміну валюти

Грошова одиниця — російський рубль (RUB), 1 рубль містить 100 копійок. Обміняти гроші на місцеву валюту можна у відділеннях банків у містах. У великих магазинах та готелях можна розплатитися картками світових кредитних систем — *Visa* та *MasterCard*, але про наявність терміналу краще запитати заздалегідь. Банкоматів не дуже багато, але їх кількість постійно збільшується. У невеличких містечках обмін валюти не завжди можливий, тому краще запастися готівкою, поки є така нагода.

Пам'ятки

Мальовничий край має сім адміністративних частин, кожна з яких може похвалитися історичними пам'ятками та чарівними краєвидами.

Річка Псоу відокремлює Гагрський район від Росії. Найпривабливіше місце для туристів — Гагра, чудовий курорт Чорноморського узбережжя Кавказу, як і розташована неподалік Піцунда. Місце славиться розкішними садами цитрусових та виноградниками. Найцікавіші пам'ятки: руїни фортеці Абаата, замок принца Ольденбурзького, ресторан «Гагріпш» та єдиний в Абхазії іподром у селищі Бзипта. На північних відрогах Гагрського хребта розташований мальовничий Гегський (Черкеський) водоспад. Він відомий мільйонам людей завдяки фільму «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона», оскільки саме тут знімали сцену двоюбою Холмса з професором Моріарті біля Рейхенбаського водоспаду.

Гудаутський район вабить курортами, храмами в Новому Афоні та казковим озером Ріца. Крім того, саме тут розташовується храм Успіння Богородиці в Ліхні, Анакопійська цитадель та штучний водоспад гідротехнічного комплексу кінця XIX століття.

До центральних районів належить Сухумський, багатий на археологічні пам'ятки, як-от розкопки в Ешері, відомий Каманський храм, Беслетський міст та шанована серед православних гробниця св. Іоанна Златоуста.

Другий за площею в країні — Гульрипський район, у якому розташований єдиний аеропорт. Тут варто подивитися озеро Амткел, сади цитрусових, Драндський собор Успіння Богородиці IV століття, Велику Абхазьку стіну з Келасурською вежею, фортецю Цібіліум, а також знаменитий Азантський дольмен.

В Очамчирському районі ви зможете відвідати один з найбільш шанованих в Абхазії храмів — церкву Св. Георгія в селі Ілор. У Мокві вартий уваги собор Успіння Пресвятої Богородиці X століття. Туристи також часто вирушають на екскурсію до таємничої карстової печери в селі Отап.

Ткуарчалський район відомий своїми термальними джерелами та мальовничими пішохідними маршрутами до знаменитих озер на Ходжальському хребті. Головна місцева святиня

й пам'ятка — Бедійській собор, де за легендами прихована гробниця царя Баграта II.

Гальський район розташований на річці Еріцкалі, а річка Інгурі служить природним кордоном з Грузією. У цьому важкодоступному куточку туристична інфраструктура майже не розвинена, зате саме тут мандрівники зможуть насолодитися справжнім національним колоритом, побачити селища із середньовічною архітектурою та усталеним за багато століть побутом. Тут же можна оглянути фортецю Царче, побачити лазні царя Ростома та старовинну церкву Анчисхаті, дістатися руїн цитаделі Нарікала й насолодитися незабутнім виглядом величезного Гальського водосховища. Тут вирощують різні сорти чаю, найсолодші хурму та мандарини, найсмачніші горіхи.

Відпочинок та розваги

Ще за радянських часів Абхазія була відома як чудовий курорт, тому тут варто насолодитися відпочинком на численних пляжах, прогулятися навколо найчистіших озер, вирушити в похід у гори, оглянути карстові печери й ознайомитися з унікальними історичними пам'ятками.

Місця, які обов'язково треба побачити:

- озеро Ріца;
- печерний комплекс і монастир у Новому Афоні;
- Кодорська ущелина;
- Клухорський перевал;
- Драндський, Моквський та Бедійський собори, величний

Патріарший собор у Піцунді, дивовижний храм на честь Успіння Богородиці в Ліхні;

- замок Баграта;
- Келасурська стіна завдовжки понад 160 км;
- фортеця Абаата в Гаграх.

Сувеніри

Якщо не знаєте, що привезти з Абхазії на пам'ять собі та на сувеніри близьким, записуйте:

- вино;
- мед;

- чурчхела;
- чай;
- фрукти та горіхи;
- тютюн;
- прянощі;
- вироби з міді та червоного дерева.

Туристу на замітку

Кримінальна обстановка в туристичних районах спокійна, але документи, значні кошти та цінні речі краще не носити і на пляжі чи в інших місцях без нагляду не залишати. Окрема історія — місцеві водії, які гальмують, тільки вгледівши «лежачих» або реальних поліцейських, — інакше зупинити їх неможливо.

Періодично фіксують випадки отруєння вином, а також проблеми зі здоров'ям через сонце: сонячні та теплові удари, опіки. Варто заздалегідь ознайомитися з культурними традиціями, щоб випадково не спровокувати конфлікт з місцевими мешканцями. Так, непристойно відмовлятися від вина в гостях і не прийняти запрошення приєднатися до застілля. Якщо хочете уникнути незапланованих знайомств, не розпочинайте розмови та намагайтеся триматися поруч з друзями або екскурсійною групою.

АВСТРАЛІЯ

Столиця — Канберра.

Австралія — єдиний континент планети, який цілком займає одна держава.

Австралійці мають голосувати на виборах, за порушення закону австралійському громадянину загрожує штраф.

В Австралії мешкає найотруйніша змія у світі — приборезний тайпан. Отрута від одного укусу здатна вбити 100 людей.

В Австралійських Альпах більше снігу, ніж у всій Швейцарії.

Через Австралійську рівнину Налларбор пролягає найбільш пряма дорога у світі: 146 кілометрів без поворотів.

Понад 60% австралійців живуть у п'яти містах: Аделаїда, Брісбен, Сідней, Мельбурн та Перт.

Географічне положення, рельєф та особливості клімату

Австралійський союз займає площу 7 692 024 км² (близько 5% поверхні суходолу нашої планети) та є шостою за площею державою у світі. До союзу належать материк Австралія, остров Тасманія, чимало інших островів та Австралійська Антарктична територія. Загальна площа всіх зовнішніх територій без Антарктичної становить 5 896 762 км². Уздовж північно-східного узбережжя на понад 2000 кілометрів простягнувся найбільший кораловий риф — Великий Бар'єрний риф.

Оскільки Австралія — велика за розмірами держава, то і клімат у різних її куточках значно відрізняється: на півночі він тропічний, а на півдні — помірний. Найспекотніше — з листопада до січня. У цей час температура коливається від +20 до +32 °С, а в центральних районах доходить до +42 °С. Але після заходу сонця вона може різко знизитися на 10—12 градусів. Найхолодніше в червні—серпні — +15—18 °С, а в південних районах стовпчик термометра може опускатися до нульової позначки.

Грошова одиниця, особливості обміну валюти

Грошова одиниця — австралійський долар (AUD), 1 долар містить 100 центів. Кращий спосіб отримати місцеву валюту — обміняти американські долари. Обмін можна здійснити в аеропорту, відділеннях банків, обмінних пунктах «Сингапур Мані Ексчейндж», «Томас Кук» та «Амерікен Експрес». Також можна обміняти гроші в готелях, але курс там менш вигідний. У великих містах майже всюди можна розплатитися картою, а в провінції немає шансів знайти термінал, тому треба заздалегідь запитися готівкою. Дорожніми чеками розплатитися невикладно через високий комісійний збір. Зверніть увагу, що більшість банків вихідні в суботу та неділю, тільки деякі відділення можуть працювати в суботу в першій половині дня.

Пам'ятки

Які міста Австралії найцікавіші та що в них варто подивитися?

Сідней:

- Оперний театр;
- міст Гарбор-Бридж;
- 305-метрова телевежа з оглядовим майданчиком;
- квартали Паддінгтон та Белмейр з вікторіанською архі-

тектурую;

- гігантський акваріум.

Канберра:

- будівля парламенту;
- Австралійський військовий меморіал та сад скульптур;
- пагорб Блек-Маунтін з телевежею та найкращим огля-

довим майданчиком у місті;

- Національна галерея.

Мельбурн:

- Площа Федерації;
- Королівський сад;
- хмарочос Еврика;
- стара в'язниця, про яку розповідають моторошні легенди.

Дарвін:

- музей Північної території;
- наскельні малюнки в горах Убір та Ноланджі.

Австралія — справжній рай для тих, хто любить та цінує красу природи. Таким мандрівникам варто побачити Великий Бар'єрний риф, червону скелю Айрес-Рок, мис Байрона, відкритий Джеймсом Куком, Велику океанську дорогу, уздовж якої вишикувалися вапнякові колони, наче велетні, що по-стали з морського дна.

Якщо доля подарувала вам подорож до Австралії, зробіть те, про що згадуватимете багато років:

- відвідайте на заході моноліт Айрес-Рок, який скидається на частинку Марса, що таємничим чином опинилася на землі;
- накупіть в аборигенів бумерангів;
- на Тасманії подолайте «стежку каторжників»;
- спробуйте дайвінг на Великому Бар'єрному рифі;
- перевірте, у який бік закручується вода в раковині;

- відвідайте національні парки: «Блакитні гори» — заповідник, занесений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО; «Какаду» — також об'єкт Світової спадщини ЮНЕСКО, один із куточків дикої природи в Австралії, що належить аборигенам, котрі зберегли його первісну красу; «Намаджі», «Канберра», «Чорна гора» тощо.

У цій країні для допитливого туриста знайдуться і колоритні розваги та святкування: День Австралії, День народження королеви, Пивна регата Дарвіна — перегони човнів, побудованих з пивних діжок та бляшанок.

Відпочинок та розваги

Розкішні австралійські пляжі давно здобули визнання. Тут найчистіший пісок та розвинена інфраструктура — досконале поєднання для комфортного відпочинку. Найбільш велелюдні зони зосереджені на Золотому Узбережжі, неподалік від Брісбена. Бонді-Біч — найдемократичніший пляж і центр сіднейської тусовки: на невеличкій території вільно розміщуються й звичайні відпочивальники, і зірки. Один із найбільш мальовничих пляжів — Кейбл-Біч в околицях містечка Брум із білесеньким піском і блакитною водою, майже завжди прогрітою до +25 °С. Усюди безпека — понад усе: на березі чергують рятувальники, прибережні води захищені від акул спеціальною сіткою.

Але милуватися незайманою природою краще на островах Великого Бар'єрного рифа.

Австралію люблять та цінують любителі серфінгу, які вважають найкращими для відпочинку південно-східне та південне узбережжя. Тут працюють численні серф-школи та безліч профільних крамниць.

Неодмінний пункт програми для кожного туриста — дайвінг. Тут є що подивитися як дайверам-початківцям, так і досвідченим нирцям. Однак тим і іншим слід остерігатися отруйних медуз, мурен та інших небезпечних підводних мешканців.

Сувеніри

Візитівка Австралії — коштовні й напівкоштовні камені: опали, сапфіри, рожеві діаманти, перли. Тож можна придбати

й дорогоцінний сувенір. Також популярні серед туристів вироби аборигенів, одяг та аксесуари з овечої вовни (светри, шапки, шарфи й інші теплі аксесуари) і крокодилячої шкіри (плащі, капелюхи, взуття та пояси). Зверніть увагу також на місцевий трав'яний чай і спеції, евкаліптову олію.

Туристу на замітку

Австралійське сонце дуже активне. У перші дні перебування в країні краще уникати прямих сонячних променів, користуватися захисними кремами й надягати легкі білі речі з натуральних тканин, на вулиці носити сонцезахисні окуляри.

В Австралії трапляються отруйні комахи та змії, активні вночі. Також слід бути максимально обережними, спілкуючись з морськими мешканцями. Москіти можуть виявитися переносниками таких небезпечних хвороб, як лихоманка Денге і лихоманка річки Росс.

Перед поїздкою варто зробити низку щеплень: від жовтої лихоманки, правця, червеного тифу, дифтерії та краснухи.

У всіх громадських місцях, кафе, ресторанах, у транспорті курити суворо заборонено, вживати алкоголь можна тільки в певний час у спеціальних місцях.

АВСТРІЯ

Столиця країни — Відень.

Австрія постійно перебуває на вершині списку країн з високим рівнем життя, а Відень часто очолює топ найбільш зручних для життя міст світу.

У Відні розташовується найстаріший у світі зоопарк «Тіргартен Шенбрунн», який 1752 року був заснований як звіринець при дворі імператора Франца Стефана.

Серед великих австрійців — художник Густав Клімт; засновник психоаналізу Зигмунд Фрейд; композитори Вольфганг

Амадей Моцарт та Франц Шуберт; монах Георг Мендель, чий експерименти з горошком лягли в основу сучасної генетики; фізик Крістіан Допплер, який винайшов ефект Допплера; конструктор автомобілів Фердинанд Порш. Народжений у Німеччині, Людвіг ван Бетховен прожив більшу частину свого дорослого життя у Відні. Найвідоміший з нині живих австрійців — Арнольд Шварценеггер.

Найвідоміше австрійське блюдо — віденський шніцель. Це тонко відбиті котлети з телятини, які вмочають у яйце, присипають хлібними крихтами, а потім обсмажують. В Австрії шніцель ніколи не подають із соусом.

Австрійська традиція випічки сягає глибини століть, коли міста запекло змагалися між собою за найкращий торт. Майже кожне австрійське місто має свій фірмовий торт. Найвідоміший австрійський торт — *the Viennese Sachertorte*. Цей шоколадний торт винайшов шеф-кухар Франц Захер для канцлера Меттерніха 1832 року.

Понад 60% дорослих в Австрії мають зайву вагу. Це найвищий показник у ЄС.

Австрійські печери *Eisriesenwelt*, які ще називають «світ крижаних гігантів», — найбільша у світі доступна система льодових печер.

Вальс народився в передмісті Відня. Він став вельми популярним тут на початку XIX століття, а потім поширився всією Європою.

У Відні щороку відбувається понад 300 балів.

Географічне положення, рельєф та особливості клімату

Ця країна з багатушою історією закохує в себе мандрівника з першого погляду. Тут є все: чудова архітектура, старовинні палаци і замки, величні Альпи з приголомшливими пейзажами, мальовничі долини річок та блакитні озера, давні кулінарні традиції та легкий віденський вальс.

Але про все по порядку. Площа Австрії — 83 871 км², 70% території займають гори — Альпи. Найвища точка — гора Гросглокнер, на якій розташований один із найбільших у Європі льодовиків Пастерце.

Австрія має помірний клімат, але в кожному регіоні країни він має свої особливості, залежно від висоти над рівнем моря. Зазвичай у долинах літо тепле, сонячне, середня температура становить $+20^{\circ}\text{C}$. Що вище підніматися в гори, то нижчою буде температура, яка вночі може сягати нульової позначки. Зима м'яка на рівнинах та холодна в горах, температура в долинах опускається до -2°C , а в гірській місцевості — до -14°C .

Грошова одиниця, особливості обміну валюти

Грошова одиниця — євро (EUR), 1 євро містить 100 євроцентів. Австрійські банки працюють по понеділках, вівторках, середах і п'ятницях з 8:00 до 12:00 і з 13:00 до 15:00, по четвергах — з 8:00 до 12:30 і з 13:30 до 17:30. Обмінні пункти на вокзалах відкриті до 22:00. Придбати валюту можна також у поштових відділеннях, готелях і турагенціях. Найбільш не вигідний курс — в аеропортах і на вокзалах: тут з туристів можуть узяти додаткове мито. У великих готелях і ледве не в усіх магазинах можна розплатитися кредитною картою.

Пам'ятки

Австрія — країна першокласних альпійських курортів, багатой культурної спадщини, кращої у світі музики та неповторної атмосфери віденських кафе. У цій країні обов'язково потрібно:

- побачити королівські резиденції Бельведер, Шенбрунн і Хофбург, замок Хоензальцбург, готичний Тратсберг, руїни Агштайну над Дунаєм;
- відвідати музеї: галерею Альбертіна, зали Бельведеру і Хофбургу, вежу божевільних у Відні, Будинок Моцарта в Зальцбурзі, «Кришталеві світи Сваровські» у Ваттені;
- побувати на кращих у Європі гірськолижних курортах Ішгль, Лех, Цель-ам-Зее та інших;
- погуляти національними парками «Високий Тауерн», Калькальпен, помилуватися озерами Вольфганг-Зее, Траун-Зее, Аттер-Зее, де панують гармонія й спокій.

Відпочинок та розваги

Туристів до Австрії приваблюють:

- гірськолижні курорти;
- відпочинок на озерах біля Зальцбурга та озерах Каринтії;
- святкування на вулицях великих і маленьких міст у Свят-вечір;
- відзначання з місцевими мешканцями Мартінганзеля — свята на честь святого Мартіна, у цей день традиційно відкриваються бали та карнавали.

Сувеніри

Як сувеніри з Австрії привозять вироби з кришталю Сваровські, порцелянові дрібнички, музичні скриньки, мініатюрні фігурки коней та характерних австрійських ведмедиків, дзвіночки на стрічках. Неможливо не купити на пам'ять один із місцевих напоїв: абрикосовий шнапс, бренді чи лікер «Моцарт», а також шоколад, цукерки «Моцарт», марципанові ласощі.

Найвигідніше закуплятися на розпродажах: у грудні — січні й наприкінці літа товари можуть дешевшати на 70%. Однак пам'ятайте, що в неділю і під час національних свят усе зачинено. Тютюнові вироби продають тільки в спеціальних ліцензованих кіосках або автоматах.

Туристу на замітку

Австрія — країна цілком безпечна, у разі якихось проблем поліція блискавично прийде на допомогу. Єдине, чого слід побоюватися, — кишенькових крадіжок, що почастишали на вокзалах та в інших велелюдних місцях.

Найчастіше проблеми виникають у любителів гірськолижного спорту та альпінізму, які часто травмуються, хоча місць для безпечного катання і прогулянок у горах облаштовано більш ніж достатньо. На деяких гірських дорогах можливі каменепади, але небезпечні ділянки своєчасно огороджують.

Штрафи за безквитковий проїзд — 40 EUR, за переміщення платними трасами без сплати дорожніх зборів — 120 EUR, за куріння в недозволених місцях — аж до 10 000 EUR.